

Laidiens: 22.12.2006., Nr. 204

Ministru kabineta noteikumi Nr.1027

Rīgā 2006.gada 19.decembrī (prot. Nr.68 10.§)

Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem

Izdoti saskaņā ar Izglītības likuma 14.panta 19.punktu un Vispārējās izglītības likuma 4.panta 11.punktu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka valsts standartu pamatizglītībā – pamatizglītības programmu galvenos mērķus un uzdevumus, pamatizglītības obligāto saturu, izglītojamo iegūtās pamatizglītības vērtēšanas pamatprincipus un kārtību, kā arī pamatizglītības mācību priekšmetu standartus – mācību priekšmetu galvenos mērķus un uzdevumus, mācību priekšmetu obligāto saturu, pamatprasības attiecībā uz mācību priekšmetu apguvi, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskos paņēmienus.

II. Pamatizglītības programmu galvenie mērķi un uzdevumi

2. Pamatizglītības programmu galvenie mērķi ir šādi:

- 2.1. nodrošināt izglītojamo ar sabiedriskajai un personiskajai dzīvei nepieciešamajām pamatzināšanām un pamatprasmēm;
- 2.2. radīt pamatu izglītojamā turpmākajai izglītībai;
- 2.3. veicināt izglītojamā harmonisku veidošanos un attīstību;
- 2.4. sekmēt izglītojamā atbildīgu attieksmi pret sevi, ģimeni, sabiedrību, apkārtējo vidi un valsti.

3. Pamatizglītības programmu galvenie uzdevumi ir šādi:

- 3.1. veidot priekšstatu un sapratni par galvenajiem dabas, sociālajiem un ilgtspējīgas attīstības procesiem, morāles un ētikas vērtībām;
- 3.2. nodrošināt valodas un matemātikas pamatzināšanu un pamatprasmju apguves iespēju;
- 3.3. nodrošināt iespēju apgūt mācīšanās pamatprasmes un informācijas tehnoloģiju izmantošanas pamatiemaņas;
- 3.4. nodrošināt iespēju apgūt Latvijas pilsonim nepieciešamās zināšanas un demokrātijas vērtības;
- 3.5. nodrošināt iespēju gūt radošās darbības pieredzi;
- 3.6. veidot pamatpriekšstatu par Latvijas, Eiropas un pasaules kultūras mantojumu;
- 3.7. izkopt saskarsmes un sadarbības spējas.

III. Pamatizglītības programmu obligātais saturs

4. Pamatizglītības programmu obligāto saturu veido šādas izglītības jomas:

4.1. tehnoloģiju un zinātņu pamati;

4.2. valoda;

4.3. māksla;

4.4. cilvēks un sabiedrība.

5. Izglītības jomām raksturīgie mācību priekšmeti, galvenie uzdevumi, izglītošanas aspekti un vispārīgais saturs noteikts šo noteikumu 1.pielikumā.

6. Pamatizglītības programmu saturs tiek īstenots šādos mācību priekšmetos:

6.1. matemātika;

6.2. dabaszinības;

6.3. fizika;

6.4. ķīmija;

6.5. bioloģija;

6.6. ģeogrāfija;

6.7. informātika;

6.8. latviešu valoda latviešu mācībvalodas izglītības iestādēs;

6.9. latviešu valoda un literatūra mazākumtautību pamatzglītības programmām;

6.10. mazākumtautības valoda mazākumtautību pamatzglītības programmām;

6.11. svešvaloda;

6.12. literatūra;

6.13. mūzika;

6.14. vizuālā māksla;

6.15. Latvijas un pasaules vēsture;

6.16. sociālās zinības;

6.17. mājturība un tehnoloģijas;

6.18. sports;

6.19. ētika;

6.20. kristīgā mācība.

7. Pamatizglītības programmu saturu nosaka šādi mācību priekšmetu standarti:

7.1. Matemātika. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (2.pielikums);

7.2. Dabaszinības. Mācību priekšmeta standarts 1.–6.klasei (3.pielikums);

7.3. Fizika. Mācību priekšmeta standarts 8.–9.klasei (4.pielikums);

- 7.4. Ķīmija. Mācību priekšmeta standarts 8.–9.klasei (5.pielikums);
- 7.5. Bioloģija. Mācību priekšmeta standarts 7.–9.klasei (6.pielikums);
- 7.6. Ģeogrāfija. Mācību priekšmeta standarts 7.–9.klasei (7.pielikums);
- 7.7. Informātika. Mācību priekšmeta standarts 5.–7.klasei (8.pielikums);
- 7.8. Latviešu valoda. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (9.pielikums);
- 7.9. Latviešu valoda un literatūra mazākumtautību izglītības programmās. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (10.pielikums);
- 7.10. Mazākumtautības valoda. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (11.pielikums);
- 7.11. Svešvaloda. Mācību priekšmeta standarts 3.–9.klasei (12.pielikums);
- 7.12. Literatūra. Mācību priekšmeta standarts 4.–9.klasei (13.pielikums);
- 7.13. Mūzika. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (14.pielikums);
- 7.14. Vizuālā māksla. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (15.pielikums);
- 7.15. Latvijas un pasaules vēsture. Mācību priekšmeta standarts 6.–9.klasei (16.pielikums);
- 7.16. Sociālās zinības. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (17.pielikums);
- 7.17. Mājturība un tehnoloģijas. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (18.pielikums);
- 7.18. Sports. Mācību priekšmeta standarts 1.–9.klasei (19.pielikums);
- 7.19. Ētika. Mācību priekšmeta standarts 1.–3.klasei (20.pielikums);
- 7.20. Kristīgā mācība. Mācību priekšmeta standarts 1.–3.klasei (21.pielikums).

8. Latviešu valodas lietojumu mazākumtautību pamatizglītības programmās nosaka Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātie mazākumtautību pamatizglītības programmu paraugi un izglītības iestāžu īstenotās licencētās pamatizglītības programmas.

9. Pamatizglītības programmās 1.–3.klasē pēc vecāku (aizbildņu) izvēles izglītojamie apgūst ētiku vai kristīgo mācību.

10. Izglītības iestāde pamatizglītības programmas ietvaros var īstenot šo noteikumu 6.punktā neminētus mācību priekšmetus, nepārsniedzot Vispārējās izglītības likumā pamatizglītības programmām noteikto mācību stundu skaitu dienā un slodzi. Izglītības iestādes šādu mācību priekšmetu standartus izstrādā patstāvīgi un saskaņo tos ar Izglītības satura un eksaminācijas centru.

11. Izglītības iestāde speciālajās izglītības programmās šajos noteikumos minētās prasības īsteno atbilstoši Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas noteiktajam izglītojamā attīstības traucējuma veidam, viņa spējām un veselības stāvoklim.

12. Visās pamatizglītības programmās iekļauj šādas tēmas: vide, drošība un veselība.

IV. Izglītojamo iegūtās pamatizglītības vērtēšanas pamatprincipi un kārtība

13. Standartā noteiktās pamatprasības attiecībā uz mācību priekšmeta apguvi noteiktas atbilstoši optimālajam izglītojamo zināšanu un prasmju līmenim.

14. Izglītojamo iegūtās pamatizglītības vērtēšanas pamatprincipi ir šādi:

14.1. prasību atklātības un skaidrības princips. Mācību priekšmetu standartos ir noteikts obligātais mācību priekšmeta saturs un pamatprasības izglītojamā sasniegumiem;

14.2. pozitīvo sasniegumu summēšanas princips. Iegūtā pamatizglītība tiek vērtēta, summējot pozitīvos sasniegumus iegaumēšanas un izpratnes, zināšanu lietošanas un radošās darbības līmenī;

14.3. vērtējuma atbilstības princips. Noslēguma pārbaudes darbā tiek piedāvāta iespēja apliecināt savas zināšanas, prasmes un iemaņas visiem mācību sasniegumu vērtēšanas līmeņiem atbilstošos uzdevumos, jautājumos, piemēros un situācijās. Pārbaudes darba organizācija nodrošina adekvātu un objektīvu vērtējumu;

14.4. vērtējuma noteikšanai izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips. Mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto rakstiskas, mutiskas un kombinētas pārbaudes, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus;

14.5. vērtēšanas regularitātes princips. Mācību sasniegumi tiek vērtēti regulāri, lai pārliecinātos par izglītojamā iegūtajām zināšanām, prasmēm, iemaņām un mācību sasniegumu attīstības dinamiku;

14.6. vērtējuma obligātuma princips. Izglītojamam nepieciešams iegūt vērtējumu visos pamatizglītības programmas mācību priekšmetos un valsts pārbaudījumos, izņemot tos mācību priekšmetus un valsts pārbaudījumus, no kuriem izglītojamais ir atbrīvots.

15. Izglītojamā mācību sasniegumus 1.klasē vērtē aprakstoši. Tas ir īss mutisks un rakstisks vērtējums par izglītojamā mācību darbību, mācīšanās stilu, saskarsmes un sadarbības prasmēm, attieksmi pret mācībām un mācību sasniegumu attīstības dinamiku.

16. Izglītojamā mācību sasniegumus 2. un 3.klasē šo noteikumu 6.1., 6.8. un 6.10.apakšpunktā minētajos mācību priekšmetos vērtē 10 ballu skalā (22.pielikums), pārējos mācību priekšmetos izglītojamā mācību sasniegumus vērtē aprakstoši.

17. Izglītojamā mācību sasniegumus 4.klasē šo noteikumu 6.1., 6.2., 6.8. un 6.10.apakšpunktā minētajos mācību priekšmetos vērtē 10 ballu skalā, pārējos mācību priekšmetos izglītojamā mācību sasniegumus vērtē aprakstoši.

18. Izglītojamā mācību sasniegumus 5.–9.klasē vērtē 10 ballu skalā.

19. Centralizēto eksāmenu pamatizglītības programmās vērtē līmeņos – A, B, C, D, E, F (23.pielikums).

20. Valsts pārbaudījumi, beidzot 3.klasi, ir šādi:

20.1. ieskaite ar kombinētu mācību saturu;

20.2. ieskaite latviešu valodā mazākumtautību izglītības programmās.

21. Valsts pārbaudījumi, beidzot 6.klasi, ir šādi:

21.1. ieskaite latviešu valodā latviešu mācībvalodas izglītības iestādēs;

21.2. ieskaite latviešu valodā mazākumtautību izglītības programmās;

21.3. ieskaite matemātikā;

21.4. ieskaite mazākumtautības valodā mazākumtautību izglītības programmās.

22. Valsts pārbaudījumi, beidzot 9.klasi, ir šādi:

22.1. eksāmens latviešu valodā latviešu mācībvalodas izglītības iestādēs;

22.2. centralizēts eksāmens latviešu valodā mazākumtautību izglītības programmās;

22.3. eksāmens matemātikā;

22.4. eksāmens Latvijas un pasaules vēsturē;

22.5. eksāmens mazākumtautības valodā mazākumtautību izglītības programmās;

22.6. ieskaite svešvalodā;

22.7. ieskaite dabaszinībās;

22.8. ieskaite sportā.

V. Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

23. Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē atbilstoši izglītojamo iegūtās pamatzglītības vērtēšanas pamatprincipiem un kārtībai.

24. Ir šādas mācību sasniegumu vērtēšanas formas:

24.1. mutiskā;

24.2. rakstiskā;

24.3. praktiskā;

24.4. kombinētā.

25. Mācību sasniegumu vērtēšana ir integrēta mācību procesa sastāvdaļa izglītojamā zināšanu, prasmju, attieksmju, kā arī mācību sasniegumu attīstības dinamikas noteikšanai.

26. Mācību sasniegumus vērtē:

26.1. pedagogs;

26.2. izglītojamais, patstāvīgi novērtējot savus sasniegumus;

26.3. izglītojamie, savstarpēji novērtējot savus sasniegumus;

26.4. izglītības iestādes administrācija;

26.5. izglītības pārvalde;

26.6. Izglītības satura un eksaminācijas centrs.

27. Mācību sasniegumu vērtēšanas metodiskie paņēmieni ir:

27.1. ievadvērtēšana mācību procesa sākumā pirms temata vai mācību priekšmeta apguves, nosakot izglītojamā zināšanu un prasmju apguves līmeni, lai pieņemtu lēmumu par turpmāko mācību procesu;

27.2. kārtējā vērtēšana mācību procesa laikā, nosakot izglītojamā mācību sasniegumus, lai tos uzlabotu un saskaņotu mācību procesa norises, mācību mērķa un izmantoto mācību metožu savstarpējo atbilstību, kā arī veicinot izglītojamā pašnovērtēšanas prasmes un atbildību;

27.3. robežvērtēšana, nosakot izglītojamā sasniegumus pirms noslēguma vērtēšanas;